

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Azerbajdžanská republika

[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Základná charakteristika hospodárstva

	2018	2019	2020	2021	2022
HDP (%)	1,4	2,2	(-4,3%)	4,9	4,6
HDP na obyvateľa v USD	4 780	4 720	4 274	5 453	6 842
Miera inflácie (%)	2,3	2,6	2,8	6,75	13,9
Miera nezamestnanosti (%)	5,0	4,8	7,1	5,7	5,9
Rozpočtový deficit (% HDP)	0,3	-0,8	2,4	1,1	1,0
Vonkajšia zadlženosť (% HDP)	19,0	17,2	20,7	14,9	9,5
Prílev PZI (% HDP)	n/a	8,6	10,6	4,6	7,97

Zdroj: IMF, World Bank, Statistical Committee of Azerbaijan

Azerbajdžan patrí medzi rozvojové ekonomiky v regióne Kaukazu. Krajina prešla po rozpade bývalého ZSSR zložitým politickým aj ekonomickým vývojom. Ide o najviac reformátorskú krajinu v rámci krajín južného Kaukazu.

Krajina zaznamenala v poslednom období značný ekonomický rast, generuje až 60% HDP krajín južného Kaukazu. Pozitívne výsledky sú dosahované vďaka príjmom z ťažby a exportu uhľovodíkov (ropa a plyn), ktoré podľa údajov Štatistického výboru AZ sa k 1.1.2023 podieľali 51,1% na tvorbe HDP, predstavovali 2/3 príjmov do štátneho rozpočtu a 90% exportu.

O zásadnosti príjmov z ropy v celkovom hospodárstve a najmä hospodárskom raste z ostatných rokov svedčí aj fakt, že Azerbajdžan sa v súčasnosti radí do skupiny štátov s vyššími strednými príjmami (upper-middle income) podľa metodológie Svetovej banky.

Príjmy z energonosičov sú uložené v špeciálnom fonde SOFAZ, určenom na zabezpečenie makroekonomickej stability a podporu investícií do mimo-energetických sektorov ekonomiky. Druhým motívom vytvorenia SOFAZ-u bola transparentnosť ropných príjmov. Prostriedky vo fonde k 1.1.2023 predstavovali 49.033 mld. USD.

Dôsledky orientácie na zdroje z predaja nerastných surovín a nedostatočná diverzifikácia ekonomiky sa naplno prejavili v roku 2015. Kombinácia prudkého pádu cien ropy na svetových trhoch spolu s devalváciou národných mien okolitých štátov regiónu, ktoré znížili konkurencieschopnosť AZ exportu, ako aj dlhodobé posilňovanie USD sa veľmi negatívne odrazila na celkovom stave verejných financií.

Pokračujúce problémy v bankovom sektore a strata dôvery populácie v komerčný bankový sektor mala za príčinu bankrot bankových inštitúcií. Po dvoch vlnách devalvácie miestnej meny AZN takisto sa znížil počet bánk zo 43 na 26. Dlhodobé problémy a následný technický default štátnej International Bank of Azerbaijan zvýšil dlhové bremeno vlády AZ. Na makroekonomickú stabilizáciu bolo potrebné dokonca vyčleniť 1,5 mld. USD zo štátnej energetickej firmy SOCAR priamo Centrálnej banke AZ. Ratingová agentúra Moody's v dôsledku znížila úverový rating krajiny z Ba2 na Ba1.

Azerbajdžanskou národnou menou je Manat (AZN), ktorý bol od roku 2006 Centrálnou bankou AZ denominovaný a previazaný na USD s priemerným kurzom 1USD= 0,78 AZN. Miestna mena zažila od roku 2015 vlnu devalvácií, v roku 2018 však vykázala pomernú stabilitu (najmä vďaka intervenciám Centrálnej banky AZ). V súvislosti s prudkým poklesom svetových cien ropy a zatiaľ ešte nedostatočne diverzifikovanou ekonomikou bola Centrálna

banka vynútená opustiť dlhodobu udržiavanú politiku viazaného kurzu Manatu, čo spôsobilo výraznú devalváciu (AZN stratil v roku 2015 približne 100% svojej hodnoty) a následný prechod k plávajúcemu kurzu.

V dôsledku vypuknutia pandémie vírusu COVID-19 a klesajúcich cien ropy AZ hospodárstvo sa nachádzalo v oblasti vážnych rizík. Napriek tomu, medzinárodná ratingová agentúra S&P Global Ratings dňa 27. marca 2020 potvrdila predvolené hodnotenie AZ v miestnej a zahraničnej mene na „BB+B“ so stabilným výhľadom. Inými slovami, AZ v súčasnosti udržiava finančnú stabilitu a kurz národnej meny. Umožňujú to vtedy výrazné devízové rezervy - 55 mld. USD, 108 % HDP, silná fiškálna pozícia a nízka úroveň zahraničného dlhu - 9.5 mld. USD, 17,2 % HDP. Súčasný priemerný kurz vo vzťahu k USD sú 1USD= 1,70 AZN a k euru 1EUR= 1,83 AZN.

Vláda takisto posledné roky zefektívnila výber daní a podporila rozvoj malého a stredného podnikania prostredníctvom vzniku Pôžičkového záručného fondu (Credit guarantee fund), ktorý má za cieľ poskytovať úvery najmä v sektoroch, kde banky sú opatrne poskytovať – najmä v pôdohospodárstve.

Azerbajdžanský HDP v r. 2022 v nominálnom vyjadrení predstavoval 70,12 mld. €. Inflácia v AZ ku koncu r. 2022 nepresiahla 13,8%, čo sa však ukázalo byť viac, ako prognózoval MMF (10,3%). Zahraničný dlh AZ sa znížil o 6,5% a k 1.1.2023 dosiahol 13,32 mld. € (11,7 % HDP). Výrazná prevaha vývozu nad dovozom zabezpečovala stabilný prísun cudzej meny do štátnej pokladnice. Devízové rezervy sa zvýšili o 12,3% (6,55 mld. €) a začiatkom roku 2023 dosiahli doterajšie maximum 59,75 mld. €, a to aj napriek vysokým výdavkom na projekty na obnovu oslobodených území.

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

Štruktúra HDP podľa sektorov v 2021-2022	2021	2022
	Podiel na HDP, %	Podiel na HDP, %
Priemysel (ťažba nerastných surovín)	42,5%	51,1%
Obchod a oprava vozidiel	10,1%	8,2%
Doprava a skladovanie	6,9%	6,0%
Stavebníctvom	5,9%	4,8%
Pôdohospodárstvo (poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybolov)	5,9%	4,8%
Cestovný ruch a stravovanie	1,3%	1,6%
Informačné a komunikačné služby	1,8%	1,4%
Ostatné služby	17,2%	14,7%

Zdroj: azstat.org

PRIEMYSEL

Rozhodujúcu úlohu v ekonomickom rozvoji krajiny zohrávajú: ťažba a spracovania ropy a plynu, ktorá v roku 2022 predstavovala až 51,1 % priemyselnej výroby. Ďalšími rozvinutými sektormi priemyslu sú najmä výroba chemických výrobkov (minerálnych hnojív, syntetického kaučuku, pneumatík, atď.) a strojárstvo. V oblasti čiernej a farebnej metalurgie je významné ložisko alunitu (obsahuje hliník). V potravinárskom priemysle je rozvinuté konzervárstvo, spracovanie čaju, tabaku a vinárstvo. V ľahkom priemysle spracovanie bavlny, hodvábu a vlny.

POĽNOHOSPODÁRSTVO

Poľnohospodárstvo predstavovalo jedno z tradičných sektorov hospodárstva Azerbajdžanu. Po rozpade Sovietskeho zväzu sa v agrárnom sektore začala významná deregulácia cca 99% sektoru bolo sprivatizovaných. Agrárna výroba sa postupne

preorientovala na pestovanie ziskových plodín (ryžové polia boli zamenené poľami na pestovanie obilia) a sebestačnosť. AZ má takisto silnú pozíciu v pestovaní úzko profilovaných plodín ako bavlna, tabak, ružové hrozno. Daný sektor zamestnáva až 36% obyvateľstva.

STAVEBNÍCTVO

Stavebníctvo sa stalo veľmi konkurenčným sektorom hospodárstva vzhľadom na dynamický rozvoj developerských projektov, hotelov, rezidenčných a komerčných stavieb a pod. Stavebníctvo má výraznú podporu aj zo strany štátu, ktorý formou priamych investícií aj rôznych stimulačných opatrení na zvýšenie likvidity vo finančnom sektore zvýšilo produkciu za ostatných 8 rokov o 20,3%.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

Po sfomovaní svojej štátnosti sa Azerbajdžan integroval do viacerých regionálnych organizácií. V súčasnosti je členom SNŠ, GUAM, BSEC, Islamskej konferencie OIC a COMSEC, ECO.

Finančnú a bankovú spoluprácu krajina realizuje so SB, EBRD, Ázijskou rozvojovou bankou, Islamskou rozvojovou bankou, ďalej je členom alebo spolupracuje s ADB, CE, EAPC, FAO, IAEA, IBRD, ICAO, ICFTU, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRC, ILO, IMF, IMO, Interpol, IOC, IOM, ISO, ITU, MIGA, NAM (pozorovateľ), OAS (pozorovateľ), OIC, OPCW, OSCE, PFP, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WToO, WTO (pozorovateľ).

S NATO spolupracuje Azerbajdžan od roku 1995 v rámci Euroatlantickej partnerskej rady (EAPC) a programu „Partnerstvo za mier“.

Projekty zahraničnej pomoci sú zamerané a poskytované do oblasti verejnej správy, potravinovej pomoci, bezpečnosti, poľnohospodárstva, občianskej spoločnosti, služieb, vzdelávania, budovania mieru, zdravotníctva, bankovníctva a finančných služieb, životného prostredia, dopravy, priemyslu atď. Hlavnými donormi sú USA, Japonsko, Nemecko, Európska komisia, Francúzsko, Nórsko, Švédsko, IFAD, UNICEF.

Dopady západných sankcií voči RU na Azerbajdžan

Rusko je jedným z hlavných obchodných partnerov AZ. Objem obchodu AZ – RU v r. 2022 predstavoval 2,75 mld. €, čo je o 23,9% viac, ako v roku 2021. RU je dôležitým vývozným trhom najmä pre poľnohospodárske produkty.

Západné sankcie voči v súvislosti s RU vojenskou agresiou proti UA majú negatívny dopad aj na AZ hospodárstvo. V dôsledku oslabenie RU ekonomiky, devalvácie rubľa v r. 2022 a sankčného tlaku západu spôsobujú sankcie pokles exportu z AZ do RU, zníženie príjmov vývozcov a výrobcov exportnej produkcie, ale aj zníženie objemu remitencií od pracovných migrantov, ktorí pôsobia na území RU. AZ nahrádza RU trh rozšírením obchodných kontaktov s KZ UZ a ďalšími krajinami blízkeho zahraničia. Obmedzenie ekonomických kontaktov s RU núti AZ presadiť sa aj na európskom trhu.

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

---

a) Podnikateľská legislatíva

Základným kameňom daňového systému je Daňový zákon z roku 2001. V zemi existujú nasledujúce typy daní. Bližšie informácie sú na stránkach: www.taxes.gov.az

Daň z príjmu/zisku fyzických osôb (Personal Income Tax):

Jedná sa o progresívnu daň. Základná sadzba je 14 % pri mesačnom príjme do 2 500 AZN. Pri príjme nad 2 500 AZN tvorí daň 350 AZN + 25 % z čiastky po odrátaní základu. V prípade ročného príjmu do 30 000 AZN je sadzba 14 %. Pri príjme nad 30 000 AZN tvorí daň 4 200 AZN plus 25 % po odrátaní základu. Do fondu sociálnej pomoci a ochrany prispieva zamestnávateľ 22 % zo mzdy a zamestnanec 3 %. Tejtó dani podliehajú všetky fyzické osoby a rezidenti (viac ako 182 dní nepretržitého pobytu v zemi).

Daň z príjmu/zisku právnických osôb (Corporate profit tax):

Firma so sídlom v AZ platí uvedenú daň z príjmu, ktorý má v AZ aj v zahraničí. Platcom dane je aj stále zastúpenie zahraničného subjektu, v takom prípade sú zdanené len príjmy realizované na území AZ. Príjem nerezidentnej právnickej osoby, ktorá nedisponuje stálym zastúpením v AZ, sa zdaňuje zdroje platby bez možnosti aplikovania odpočítateľných položiek. Výška dane je 20 %. Existujú určité odpočítateľné položky z danej dane.

Daň z pridanej hodnoty – DPH (VAT):

Daňový kódex uvádza tri druhy obchodných operácií, na ktoré sa aplikuje DPH. Operácie vyňaté zo zdanenia, zdanené operácie s nulovým zdanením a operácie zdaňované v plnej výške, tj. 18 %. Dovezený tovar podlieha zdaneniu, okrem určitých druhov zariadení a vybavení, ktoré vytvárajú či rozširujú kapitál firmy. Niektoré typy aktivít v ropnom a plynovom priemysle, najmä PSA (Exploration, Development and Production Sharing Agreement), majú špeciálny, zjednodušený daňový režim.

Spotrebná daň (Excise Tax):

Daň sa aplikuje na pivo, alkoholické nápoje, motorové vozidlá, jachty, petrochemické výrobky, cigarety a tabakové výrobky. Výška dane je vo väčšine prípadov uvádzaná v absolútnej výške, iba u petrochemických produktov sa používa percentuálne vyjadrenie v intervale 3%-72% ceny v závislosti na konkrétnom výrobku.

Daň z majetku (Assets Tax):

Tvorí 1 % pre právnické osoby, líši sa u fyzických osôb.

Daň z pôdy (Land Tax):

Líši sa v závislosti na veľkosti, polohe a využití pôdy. V prípade pôdy pre priemyselné, dopravné či komerčné využitie sa daň pohybuje v rozmedzí 0,1 – 20 AZ za 100 m² v závislosti na regióne.

Cestná daň (Road Tax):

0,02 AZN za 1 liter paliva.

Daň z ťažby minerálnych surovín (Mineral Resources Tax):

Závisí na druhu a objemu vyťažených nerastov.

Zjednodušená daň (Simplified Tax):

Aplikovateľná pre neplatiteľov DPH s hrubými tržbami nepresahujúcimi 120 000 AZN ročne, ktorí podnikajú v príslušných, taxatívne vymedzených oblastiach. Základná sadzba je 4 % (Baku) alebo 2% (ostatné regióny) a ich celková výška je závislá na druhu ekonomickej aktivity.

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

- Azerbajdžanský fond na podporu exportu a investícií pod ministerstvom hospodárskeho rozvoja Azerbajdžanu (AZPROMO).

Tel : (99412) 598-01-47/48; (99412) 598-01-52; office@azpromo.az ; www.azpromo.az

- Národná konfederácia podnikateľov Azerbajdžanu.

Tel: (99412) 465-72-42; office@ask.org.az ; www.ask.org.az

- Obchodná a priemyselná komora Azerbajdžanu.

Tel: (99412) 492-89-12, (99412) 497-19-97; expo@chamber.az ; www.chamber.az

c) Verejné obstarávanie

- Agentúra pre štátne obstarávanie Azerbajdžanskej republiky.
Avíza a informácie o verejných zákazkách sú publikované na stránke - www.tender.gov.az

d) Zmluvná základňa

1. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Azerbajdžanskej republiky o spolupráci a vzájomnej pomoci v colných otázkach (2008).

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

---

a) Priame zahraničné investície:

Azerbajdžan dosahoval za posledné obdobie v priemere ekonomický rast na úrovni 10%. V čase ekonomickej krízy roku 2009 rástla ekonomika dokonca 9,4% rastom. Okrem príjmov z nerastných surovín sa na raste ekonomiky podieľali aj priame zahraničné investície (PZI). K roku 2014 bolo sprivatizovaných cca 80% hospodárstva. V niektorých prípadoch si štát ponecháva 51% akcií podnikov. Hlavnými investormi boli spoločnosti z Veľkej Británie, Turecka, Nórska, Ruska, Iránu, USA, Japonska, Malajzie a Švédska.

Prílev priamych zahraničných investícií dosiahol v roku 2022 1,69 mld. USD, čo predstavuje pokles (oproti 1,77 mld. USD v 2021).

V súvislosti so zvýšením atraktivity zahraničných investorov pripravuje vláda rôzne investičné stimulačné nástroje na rozvoj predovšetkým neropných sektorov. Jedná sa o rôzne formy úľav na daniach a cle či špeciálne režimy v rámci priemyselných parkoch či zvláštnych ekonomických zónach. Jedna z nových zón vzniká v rámci nového azerbajdžanského medzinárodného prístavu v meste Alat neďaleko Baku.

Okrem toho v AZ existuje rada technologických parkov s rôznymi úľavami pre investorov:

- Sumgaitký technologický park - <http://www.stp.az/>
- Šamkirský agropark - <http://shamkiragropark.az/en/>
- Sumgaitký chemicko-priemyslový park - <http://www.scip.az/index.php?lang=en>

Druhy privatizácie:

- predaj zamestnancom (zvyčajne 15% akcií),
- predaj case-by-case (uplatňuje sa v tých prípadoch, kde má štát svoj záujem),
- predaj aukčným spôsobom, - predaj investičným tendrom (v prípade potreby investičného rozvoja podniku)
- predaj štátnych spoločností konkurzom.

Zahraniční investori sa privatizácie môžu zúčastniť ako:

- fyzické osoby,
- zahraničné právnické osoby a ich pobočky,
- azerbajdžanské právnické osoby s účasťou viac ako 51% zahraničných akcií.

Vlastníctvo pôdy – zahraničné osoby nemôžu vlastniť pôdu v Azerbajdžane, ale môžu ju vlastniť formou registrácie azerbajdžanskej právnickej osoby.

b) Energetická politika krajiny

Vláda podporuje rozvoj ropno-plynárenského sektora ekonomiky. Uhlíkovodíky v súčasnosti tvoria základ AZ ekonomiky. Hlavný zdroj ropy predstavuje nálezisko Azeri-Chirag-Guneshli. Hlavnými prepravnými tepnami ropy sú Baku-Tbilisi-Ceyhan (TR), Baku-Novorossiysk (RU) a Baku-Supsa (GE). Objem vyťaženej ropy v roku 2018 predstavoval 38,8 mil. tón. Objem vyťaženej plynu zas predstavoval 30,4 mld. m³. Geopoliticky dôležitý Južný plynový koridor medzi Azerbajdžanom a Európou otvorí pre krajinu ďalšie možnosti na zvýšenie príjmov do štátneho rozpočtu. Projekt na slávnostnej ceremónii otvoril 30.5.2019 AZ prezident I. Alijev, ktorý označil uvedený projekt ako „novú energetickú tepnu“. Projekt v celkovej hodnote 40

mld. USD predpokladá dodávky AZ plynu cez TR až do EÚ. Plynovod TANAP bol otvorený 12. júna 2018 a prepravuje 6 mld. m³ plynu do TR, kým otvorenie plynovodu TAP v r. 2020 umožnilo AZ prepravovať 10 mld. m³ plynu do južnej Európy (cez EL, BG, AL až do IT). Projekt počíta aj s navýšením prepraveného objemu na 31 mld. m³ vzhľadom na rozsiahle investície do náleziska Šach Deníz, prípadne zapojenia Turkménska do projektu.

AZ plyn je v EÚ považovaný za alternatívu k ruským dodávkam. V súčasnosti AZ nedisponuje dostatočnými zdrojmi a prepravnou základňou na ďalšie zvyšovanie dodávok plynu v súlade s očakávaniami EÚ. Brusel však počíta so značným nárastom toku plynu z AZ v priebehu 5 rokov prostredníctvom dodávok cez Južný plynovodný koridor (SGC), AZ však potrebuje investície a dlhodobé záruky, aby rýchly dopyt nezanikol spolu s ukončením vojny v UA. Baku preto trvá na dlhodobých zmluvách/zárukách o dodávkach plynu s európskymi partnermi na obdobie po r. 2027, aby sa zaručila rentabilita rozsiahleho zvýšenia ťažby zemného plynu na export.

V júli 2022 bolo medzi AZ a EÚ podpísané MoU o strategickej spolupráci v oblasti energetiky. MoU nie je z medzinárodno-právneho hľadiska záväzným dokumentom, vyjadruje však zámer oboch strán pracovať na zvýšení dodávok azerbajdžanského plynu do EÚ a podpore rozšírenia SGC. AZ sa zaviazal do r. 2027 zvýšiť dodávky zemného plynu do EÚ na 18 mld. m³ (zdvojnásobí objemy cez SGC, ktorý bol uvedený do prevádzky 31.12.2020). EÚ sa zaviazala investovať 2 mld. € do diverzifikácie azerbajdžanského hospodárstva (energetický sektor – podpora prepojenia elektrických sústav, plynových sietí, budovania OZE, obchodu s vodíkom, rozvoj vidieckych oblastí, vytváranie nových pracovných miest). Medzi investormi sú Európska investičná banka (ďalej len „EIB“), Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBRD), rozvojové finančné inštitúcie ČK EÚ, ktorých koordináciou je poverená „pracovná skupina“, zriadená Bruselom a Baku. Doteraz bolo vyčlenených 90 mil. €. Spomedzi ČK EÚ záujem o AZ plyn prejavili BG, HU, RO, SK, ale aj krajiny západného Balkánu RS, MK a tiež MD.

Rozširovanie SGC má politickú podporu EÚ. EK považuje za potrebné vyjasniť si najskôr všetky podmienky z hľadiska výhľadov ťažby a prepravy plynu. EÚ analyzuje možnosti spolupráce v projekte Trans Caspian Gas a má záujem o rokovania so všetkými zainteresovanými subjektami. Prvým krokom v tomto procese je preveriť agregát dopytu. Ak sa ukáže záujem trhu, EK podporí regionálny projekt rozšírenia SGC. EÚ verí, že trhový test pre dodávky plynu cez TAP (Trans Adriatic Pipeline), ktorý je posledným úsekom SGC (EL – AL – IT), bude úspešný.

Objem dodávok zemného plynu z AZ do Európy v r. 2022 dosiahol 11,5 mld. m³, t.j. došlo k rastu o 40 % v porovnaní s r. 2021 (8,2 mld. m³). Od polovice júna 2022 množstvo plynu, prepravovaného cez SGC, presahuje jeho projektovanú prepravnú kapacitu. Denný rekord v dodávkach plynu bol dosiahnutý 3. júla, keď plynovod dodal 36,2 mil. m³ plynu denne, pričom projektovaná kapacita Transanatólskeho plynovodu (ďalej len „TANAP“) je 35,5 mil. m³ denne. V prvom štvrtroku 2022 do Európy prúdilo len 2,6 mld. m³ plynu, zatiaľ čo v druhom štvrtroku 2022 export vzrástol trojnásobne.

Exportné dodávky zemného plynu sa realizujú z ťažobného poľa Šach Deniz na šelfe Kaspického mora. Maximálna produkcia na dvoch ťažobných blokoch tohto poľa sa odhaduje na 26,5 mld. m³ plynu ročne. Ďalších 10 mld. m³ poskytujú ďalšie náleziská vrátane plynového kondenzátu z komplexu Azeri-Čirag-Gunešli. Zvýšením produkcie zemného plynu v I. polroku 2022 o 15 % na 23,4 mld. m³ (z toho 13 mld. m³ z ťažobného poľa Šach Deniz) AZ prakticky vyčerpal svoje rezervy na krátkodobý nárast ťažby plynu, keďže na iných náleziskách sa výrazné zvýšenie neočakáva. Za 10 mesiacov roku 2022 už AZ vyprodukoval 38,4 mld. m³, z čoho 20,7 mld. m³ pripadlo na Šach Deniz, 11,1 mld. m³ predstavoval plynový kondenzát z komplexu Azeri-Čirag-Gunešli a ďalších 6,6 mld. m³ plynu pochádzalo z iných nálezísk, kde ťažbu realizuje azerbajdžanská štátna spoločnosť SOCAR.

Energetický mix

Na výrobu elektrickej energie sa v primárnej sfére využívajú tepelné elektrárne, ktoré spaľujú mazut, vykurovací olej, plyn a v malej miere motorovú naftu.

Podiel na celkovej výrobe elektrickej energie

Zdroj elektrickej energie	2021		2022	
	Objem, mil. kWh	%	Objem, mil. kWh	%
Tepelné elektrárne	26 238,8	94,19	27 043,3	93,3
Jadrové elektrárne	Neuvádza sa			
Vodné elektrárne	1 277,3	4,59	1 595,7	5,5
Obnoviteľné zdroje, počítajúc do toho	339,9	1,22	1 945,2	6,7
Solárne ES	55,2	0,20	60,9	0,2
Veterné elektrárne	91,5	0,33	83,3	0,3
BIO ES	193,2	0,69	205,3	0,7
Malé HPP			95,7	0,3
Celkovo	27 856,0	100	28 988,5	100
Nezávislé ES	2 300,9	8,26	2 264,2	7,8

c) Veda, výskum a vývoj, inovácie

- Základná charakteristika, podiel nákladov v % HDP

Ročne sa vynakladá 0,22% HDP na financovanie vedy. Ďalšie financovanie sa poskytuje z vládnych a ropných fondov. V globálnom rebríčku „Globálny inovačný index“ v roku 2021 sa Azerbajdžan umiestnil na 80. mieste.

- Politika krajiny v tejto oblasti, medzinárodná pozícia, výsledky

Hlavným dokumentom v oblasti vedy a inovácií je vyhláška prezidenta Azerbajdžanskej republiky „O zabezpečení koordinácie v oblasti inovačného rozvoja v Azerbajdžanskej republike“ z 10. januára 2019, ktorá je zameraná na urýchlenie a optimalizáciu procesov spojených s inováčnym rozvojom krajiny.

Ústredným orgánom na vykonávanie štátnej politiky v oblasti vedy je Národná akadémia vied v Azerbajdžane (ANAS). Pod jej záštitou je:

- viac ako 35 vedeckých inštitúcií z rôznych oblastí, ktoré poskytujú svoje zariadenia na výskum v oblasti informačných a komunikačných technológií;
- High-Tech Parky (HTP ANAS), ktoré ponúkajú podmienky na zavádzanie technických inovácií v hromadnej výrobe;
- Inovačné centrum ANAS kombinujúce vedecké, technické, administratívne a investičné zdroje;
- jedinečné laboratórium (AMEA SEASM) na testovanie plynu, ropy a ropných produktov.

- Odporúčania na využitie osvedčených metód a postupov v SR

Úrady v Azerbajdžane aktívne podporujú vykonávanie každej inovácie, počnúc malými startupmi s cieľom zlepšiť školské vzdelávanie a končiac priemyselnými projektmi národného významu, ochotne prijímajú zahraničných podnikateľov a investorov.

Okrem toho je zaujímavý režim „jediného okna“, v ktorom sú štátne orgány Azerbajdžanu, ktoré regulujú podnikateľskú činnosť a zrýchlené postupy registrácie podnikov. Vďaka čomu je Azerbajdžan na treťom mieste v „regulácii bremena štátu“ v rebríčku Svetovej banky pre podnikanie 2019 a 8. mieste v časti „Zjednodušené zamestnávajúce zahraničných pracovníkov“.

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovočný a vývozný režim, obchodná prax

Azerbajdžan zahájil rokovania v rámci prístupového procesu členstva vo WTO a postupne prijíma ekonomické opatrenia na splnenie kritérií členstva vo WTO. V súvislosti s ekonomickými problémami, ktorým AZ v poslednej dobe čelí je badateľná snaha systém zahraničného obchodovania zlepšiť. V roku 2009 bol zahájený systém tzv. one window shop na colniciach, čo v praxi umožnilo vybaviť kompletnú colnú deklaráciu na jednom mieste. Podľa oficiálnych údajov sa vďaka uvedenému kroku podarilo skrátiť proces vybavenia na 15-20 minút. Najdôležitejšie zmeny priniesol dekrét prezidenta z januára 2016, ktorý výrazne zjednodušil proces určovania výšky cla, odstránil dobrovoľne povinnú prax využívania služieb colných brokerov a zvýšil limit pre bezcolne nekomerčný dovoz z 2 000 na 10 000 USD.

Colné riadenia sú upravené na základe Colného kódexu (2011) a Rozhodnutia Kabinetu ministrov o clách z roku 2001. Uvedené dokumenty upravujú cla do troch skupín: ad valorem (10-25 %), špecifické cla, zložené cla (kombinácia dvoch predošlých ciel).

Colný úrad : <http://www.customs.gov.az>

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Vývoj zahraničného obchodu za 2016-2022 (mil. USD)							
v USD	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Index %
Vývoz	13 811,6	19 458,6	19 635,6	13 740,6	22 206	38 147	171,8%
Dovoz	8 782	11 464,9	13 667,2	10 729,8	11 705	14 539	124,2%
Obrat	22 593,6	30 923,5	33 302,8	24 470,4	33 912	52 686	155,4%
Bilancia	+5029,6	+7 993,7	+5 968,3	+3 010,8	+10 501	23 608	224,8%

Zdroj: azstat.org

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz

Hlavné exportné komodity Azerbajdžanu v 2022		
Komodita	Hodnota (v mil. USD)	Podiel na celkovom exporte v %
Nerastné palivá a minerálne oleje elektrickej energie,	35 220,6	92,04
Olej	19 483,6	51,08
Ropné produkty	625,7	1,35
Zemný plyn	14 989,7	39,29
Elektrina	121,6	0,32
Ovocie a zelenina	667,6	1,75
Chemické produkty	387,0	1,01
Plastové výrobky	386,2	1,01
Hliník a výrobky z neho	217,6	0,57
Bavlna a bavlnené vlákno	208,6	0,55
Železné kovy a výrobky z nich	136,5	0,36
Cukor	38,8	0,13

Cement, hotový alebo klinker	34,9	0,09
Alkoholické a nealkoholické nápoje a ocot	31,0	0,08
Oleje rastlinného a živočíšneho pôvodu	30,6	0,08
Spracované produkty zo zeleniny a ovocia	24,7	0,06
Čaj	11,5	0,03
Iný tovar	751,0	1,98

Zdroj: azstat.org

Hlavné importné komodity Azerbajdžanu v 2022		
Komodita	Hodnota (v mil. USD)	Podiel na celkovom importe v %
Priemyselné zariadenia (stroje, stroje a elektrotechnika)	2 891,6	19,89
Potraviny	2 363,1	16,25
Vozidlá a náhradné diely	1 771,7	12,18
Železné kovy a výrobky z nich	1 039,8	7,15
Farmaceutické výrobky	652,9	4,49
Plasty a plastové výrobky	486,3	3,35
Drevo a výrobky z dreva	384,6	2,65
Oblečenie a doplnky	290,6	2,00
Nábytok	117,1	0,81
Tabak a tabakové výrobky	97,1	0,67
hnojivá	87,4	0,60
Iný tovar	4 357,2	29,96

Zdroj: azstat.org

d) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu vývoz/dovoz

Hlavní exportní partneri Azerbajdžanu v 2022		
Krajina	Hodnota (v mil. USD)	Podiel na celkovom exporte v %
Taliansko	17 784,1	46,62
Turecko	3 543,9	9,29
Izrael	1 682,3	4,41
India	1 663,2	4,36
Grécko	1 392,4	3,65
Španielsko	1 010,9	2,65
Ruská federácia	976,6	2,56

Chorvátsko	953,7	2,5
Česko	923,2	2,42
Veľká Británia	686,6	1,8

Zdroj: azstat.org

Najvýznamnejší importní partneri Azerbajdžanu v 2022		
Krajina	Hodnota (v mil. USD)	Podiel na celkovom importe v %
Rusko	2 734,8	18,81
Turecko	2 297,2	15,8
Čína	2 086,3	14,35
Nemecko	663,0	4,56
Turkménsko	510,3	3,51
Kazachstan	494,3	3,40
USA	479,8	3,30
Irán	476,9	3,28
Taliansko	340,2	2,34
Japonsko	290,8	2,00

Zdroj: azstat.org

e) Vývoj zahraničného obchodu so SR (vývoz/dovoz)

Objem vzájomného obchodu za obdobie (2018-2022) predstavoval kumulatívne 143,45 mil. € s výrazným pozitívnym saldom SR vo výške 94,76 mil. €. Objem vzájomného obchodu za r. 2022 dosiahol 52,69 mil. €, s pozitívnym saldom pre SR 48 mil. €. Najväčší podiel na vývoze mali automobilové vozidlá a súčiastky, potravinové výrobky a odmínovacie systémy Božena 5. Najväčší podiel na dovoze do SR majú nerastné palivá, farbivá a orechy.

Vývoj vzájomného obchodu za 2018-2022 (mil. €)					
Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Dovoz SR	0,1	9,68	9,32	1,9	2,39
Vývoz SR	19,2	13,25	10,95	23,3	50,35
Obrat	19,3	24,44	21,82	25,2	52,69
Saldo	+19,1	+3,87	+2,43	+21,4	+47,96

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu

Azerbajdžan má liberálny devízový režim a prakticky neexistujú prekážky pre výmenu a prevod prostriedkov spojených s investíciou do voľne zmeniteľnej meny legálnou cestou a za tržný kurz. Od januára 2016 roku došlo k plošnému uzavretiu všetkých zmenární. Peniaze sa dajú meniť v bankách a ich pobočkách.

Od roku 2001 platí zákaz používania cudzích mien pri operáciách v hotovosti. Priemerná doba zaslania prostriedkov do zahraničia sú 2-3 pracovných dní. Najviac používanou formou platieb v obchodnom styku so zahraničím je akreditív.

Vhodný obchodný partner zohráva významnú úlohu nielen ako sprievodca pomerne zložitou domácou legislatívou a predpismi, ale aj ako neoceniteľný zdroj informácií. Veľmi dôležitý je pravidelný osobný kontakt s partnerom. Systém korešpondenčnej spolupráce a uzatvárania kontraktov „na diaľku“ nie je v AZ príliš funkčný ani obľúbený. Bez osobného stretnutia sa nedá počítať s udržaním a prehĺbovaním obchodných kontaktov. Preferovaným jazykom rokovaní je v drvivej väčšine prípadov stále ruština. Nie je vhodné príliš tvrdo trvať na lehotách a termínoch a používať nátlakové metódy jednaní.

b) Vyhodnotenie odbytových možností SR

Energetický sektor – vládne programy v energetickom sektore sú zamerané na rozvoj alternatívnych zdrojov energie ako sú slnečné batérie a hydroelektrárne. Takisto sa počíta s výstavbou vodných elektrární. Štátom plánovaná revitalizácia existujúcej elektrickej prenosovej sústavy a tepelnej rozvodovej siete v Azerbajdžane vytvára priestor aj pre slovenské subjekty.

Stavebníctvo, stavebné materiály, dopravné prostriedky - moderné technológie na výrobu stavebných materiálov, konštrukčné materiály, výroba a renovácia vagónov a lokomotív pre železnicu a metro.

Ľahký priemysel - spracovanie bavlny, vlny a kože a výrobkov, textilná výroba z lokálnych materiálov, baliace technológie, potravinárska výroba, spracovanie poľnohospodárskej produkcie.

Agrárny sektor - mraziarenské zariadenia na zeleninu a ovocie, moderné farmárske zariadenie, zásobníky a skladovacie zariadenia obilía, zeleniny, ovocia.

IT sektor - investície do súkromného a verejného sektoru satelitných rozvodov, digitálne výpočtové technológie, vedecké technológie.

Cestovný ruch - rozvoj horskej turistiky, liečebno-kúpeľné zariadenia, zdravotnícke turistické centrá, hotelový sektor. AZ môže predstavovať pre Slovensko význam predovšetkým pre možnosti cestovného ruchu – pobyty v slovenských kúpeľoch (Azerbajdžan – ropné spoločnosti).

c) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Opora o miestneho, finančne silného a na trhu etablovaného zástupcu je pre úspešný predaj zahraničných tovarov na miestnom trhu absolútnou nevyhnutnosťou. Zvyčajne sa využívajú služby veľkoobchodníka - distribútora, ktorý zásobuje obchodnú sieť. Menší obchodníci tento článok nevyužívajú a tovar dodávajú priamo odberateľovi.

d) Praktické informácie pre exportéra a importéra

Informácia o vízových podmienkach, poplatkoch a pod. sú k dispozícii na internetovej stránke Ministerstva zahraničných vecí Azerbajdžanskej republiky v anglickom jazyku: www.mfa.gov.az/?language=en

Doprava:

Rýchlo sa rozvíjajúca ekonomika kladie veľký dôraz na budovanie potrebnej dopravnej infraštruktúry. Azerbajdžan sa tiež stáva veľmi dôležitou tranzitnou križovatkou v smere západ – východ a sever – juh. Do výstavby infraštruktúry budú sú a budú investované miliardy USD.

Investície budú primárne smerované do rekonštrukcie železničnej siete (ide predovšetkým o 200 km dlhý úsek železničnej trate Baku – Gusar na azerbajdžansko-ruskej hranici), renováciu lokomotív, nákup nových lokomotív a vagónov.

V rámci transportného koridoru Európa – Kaukaz – Ázia (program EU TRACECA), ktorý spojí Frankfurt nad Mohanom a Šanghaj, budú v Azerbajdžane vybudované úplne nové

diaľničné úseky. Z hlavného mesta Baku funguje osobná i nákladná lodná doprava s okolitými krajinami (Turkmenistan, Irán). Moderné medzinárodné letisko Gejdara Alijeva v Baku vypravuje pravidelné linky do väčších miest krajiny a mnohých destinácií celého sveta.

Bezpečnostná situácia:

V krajine neexistujú žiadne oficiálne obmedzenia pohybu pre cudzincov z hľadiska osobnej bezpečnosti, oficiálne nie je potvrdená ani zvýšená pravdepodobnosť teroristických útokov.

Zdravotná starostlivosť:

Pri vstupe do krajiny nie je povinné žiadne očkovanie. Odporúča sa očkovať proti tetanu, hepatitíde A a diftérii. Pri cestách do vnútrozemia sa odporúča očkovanie proti týfusu a hepatitíde B. Odporúča sa očkovanie aj proti besnote vzhľadom na vysoké riziko jej prenosu túlavými psami a to aj v mestách. Treba venovať mimoriadnu pozornosť hygiene pri zaobchádzaní s potravinami a pitnou vodou, pretože v krajine je vysoké riziko hnačkových ochorení. Odporúča sa dostatočná zásoba liekov a poistenie liečebných nákladov v zahraničí. Pre pobyty dlhšie ako 1 mesiac je požadovaný negatívny test na HIV.

Štátne sviatky:

1. a 2. január Nový rok
8. marec Medzinárodný deň žien
9. máj Deň víťazstva nad fašizmom

28. máj Deň republiky (založenie Azerbajdžanskej demokratickej republiky v roku 1918)

15. jún Deň národnej spásy azerbajdžanského národa
26. jún Deň ozbrojených síl
18. október Deň štátnej nezávislosti
12. november Deň Ústavy
17. november Deň národného obrodovania
31. december Deň solidarity Azerbajdžancov celého sveta

Pamätné dni: 20. Január Deň národného smútku 26. február Genocída v Chodžali 31. marec Genocída Azerbajdžancov

NOVRUZ (Novruz Bayrami) - sviatok jari. Tento moslimský sviatok víťania jari je oslavou príchodu Nového roka (podľa iránskeho kalendára). Spája sa s veľkými prípravami, ktoré sa začínajú už mesiac pred oslavami a vrcholia 20-24. marca (okolo 20. marca nastáva na severnej pologuli jarná rovnodennosť).

RAMADÁN (Ramazan Bayrami) - Tradičným náboženským sviatkom moslimského sveta je Ramadán. Ramadán je deviatym mesiacom roka podľa islamského lunárneho kalendára. Počas Ramadánu moslimovia držia tridsať dňový pôst od východu do západu slnka.

KURBAN (Qurban Bayrami) - sviatok obetovania.

Kurban je islamským sviatkom, ktorým vrcholí púť do Mekky. Slávi sa 70 dní po Ramadáne na pamiatku Abrahámovej obeť Bohu.

Kontakty na významné ekonomické a obchodné inštitúcie:

- Kancelária prezidenta Azerbajdžánu <http://www.president.gov.az>
- Kabinet ministrov Azerbajdžánu <http://www.cabmin.gov.az>
- Parlament Azerbajdžánu <http://www.meclis.gov.az>
- Ministerstvo zahraničných vecí AZ <http://www.mfa.gov.az>
- Ministerstvo hospodárstva AZ <http://www.economy.gov.az>
- Štátny výbor štatistiky AZ <http://www.stat.gov.az/>
- Centrálna banka - <http://www.cbar.az/>
- Databáza tendrov - <http://www.tender.gov.az>
- Obchodná a priemyselná komora AZ - <http://www.azpromo.az>
- Štátna ropná spoločnosť - <http://www.socar.az>

Dôležité telefónne čísla:

- Predvoľba krajiny: +994
- Predvoľba Baku: +994 1
- Mobilní operátori: Azercell (8-50), Bakcell (8-55), Narmobil (0-70)
- Požiarna záchranná služba: 01
- Polícia: 02
- Záchranná služba + Prvá pomoc: 03
- Informácie o telefónnych číslach: 09
- Letisko v Baku: +994-12-25-79-00

Veľvyslanectvo SR v Azerbajdžane:

ul. Nizami 90A

AZ1010 Baku

Azerbajdžanská republika

Tel.: 00994 125253377 , 00994 125253399

E-mail: emb.baku@mzv.sk , cons.baku@mzv.sk

Web: www.mzv.sk/baku

Veľvyslanectvo Azerbajdžanu pre SR so sídlom vo Viedni:

Hügelgasse 2

A-1130 Viedeň

Rakúska republika

Tel: 0043(1) 403 1322

Fax: 0043(1) 403 1323

E-mail: vienna@mission.mfa.gov.az

Web: www.azembassy.at

Honorárny konzulát Azerbajdžanskej republiky v SR:

Klobučnícka 4

811 01 Bratislava

Slovenská republika

Tel: 00421(2)54 64 9041

Fax: 00421(2)54 64 9043

Mobil: 00421/911 44 99 05

Skype: azkonzulat

E-mail: info@azconsulate.sk , bratislava@mission.mfa.gov.az

Web: www.azconsulate.sk

Dátum: 31. 05. 2023